

Priebeh žatvy a odhady na rok 2014 v krajinách V4

Maďarsko

Čo sa týka ozimnej pšenice, očakávajú sa priemerné (stredné až lepšie) výnosy. Počasie bolo pre pestovateľov priaznivé. V marci a apríli bolo málo zrážok, takže práce na plodinách aj ošetrovanie proti škodcom mohlo prebehnúť bez ťažkostí. Jarná kukurica a slnečnica sa vyvíjajú dobre, pretože daždivé počasie v máji bolo priaznivé pre optimálny rast. Výhľad pre ozimné obilniny nie je natolko priaznivý, nakoľko mierna zima spôsobila rozličné plesňové ochorenia, výskyt škodcov a premnoženie hrabošov. Výmera jarných plodín je 2,2 mil. ha, čo je o 54 tis. ha menej ako v roku 2013. Na začiatku júla sa začala žatva ozimného jačmeňa v južných oblastiach krajiny. Priemerné výnosy sa očakávajú rovnaké ako v uplynulom roku, nakoľko nie je známy faktor, ktorý by mal vplyv na zvýšenie alebo zníženie cien.

Potravinárska pšenica:

2014 (november – kontrakty): 191-186 EUR/t

Bez kontraktov: 137-140 Eur/t – 26. týždeň

Sladovnícky jačmeň:

2014 (november – kontrakty): 213-211 EUR/t

Bez kontraktov: 150-156 Eur/t – 26. týždeň

Repka:

2014 (august – kontrakty): 357-349 EUR/t

Bez kontraktov: 313-316 EUR/t – 26. týždeň

Kukurica:

2014 (jún – kontrakty): 178-176 EUR/t

Bez kontraktov: 134-137 Eur/t – 26. týždeň

Poľsko

Percento rozličných skupín plodín na celkovej osiatej ploche 2014:

Čo sa týka jarných obilnín - miešaniek - oseedné plochy predstavujú 2,8 mil. ha, čo je asi o 21,5% viac ako v uplynulom roku. Oseedná plocha ozimných obilnín sa odhaduje na 4,6 mil. ha, čo je o 3.1% viac ako v predchádzajúcej sezóne. Odhaduje sa, že v porovnaní s predchádzajúcim rokom, došlo k zvýšeniu oseedných plôch všetkých jarných a ozimných obilnín s výnimkou zimných miešaniek, kde oseedné plochy sa znížili o 40.7%. Celková oseedná plocha obilnín spolu s obilnými miešankami sa odhaduje na viac ako 7.4 mil. Ha, čo je o 9.4% viac ako v uplynulom roku.

Odhaduje sa, že oseedná plocha repky a repy (ozimnej aj jarnej) dosiahne takmer 842 tis. ha, čo je o 8.5% menej ako v uplynulom roku. Oseedné plochy cukrovej repy sa odhadujú na zhruba 200 tis. Ha, čo je o 3,7% viac ako v predchádzajúcej vegetačnej sezóne.

Ceny (26. týždeň 2014):

Potravinárska pšenica: 184 Eur/t

Krmná pšenica: 183 Eur/t

Krmný jačmeň: 170 Eur/t

Raž: 139 Eur/t

Repka: 399 Eur/t

Kukurica: 173 Eur/t

Česká republika

Základné obilniny - rok 2013

Údaje o úrode k 11. 07. 2014

Prvý tohtoročný odhad predpokladá produkciu základných obilnín vo výške 6 654 tis. ton zrna. Pri porovnaní s minuloročnou skutočnosťou je to o 170 tis. ton menej, t.j. o 2,5%. Odhadovaný priemerný výnos základných obilnín 5,11 t/ha je o 0,11 t/ha nižší ako vlašajšia definitívna úroda (5,22 t / ha).

Produkcia kľúčovej obilniny pšenice ozimnej sa očakáva vo výške 4 296 tis. ton, čo je o 234 tis. ton (o 5,2%) menej ako bola úroda 2013. Odhadovaný výnos 5,43 ton z jedného hektára je nižší o 0,32 ton v porovnaní s uplynulým rokom. Odhad produkcie jarného jačmeňa je 1 162 tis. ton, t.j. o 43 tis. ton (o 3,8%) viac ako je stav v minulom roku. Priemerný výnos je odhadovaný vo výške 4,69 t / ha a je o 0,08 t / ha (o 1,7%) vyšší ako v minulom roku.

Odhadovaná úroda skorých zemiakov (predpokladaná úroda do 30. 6.) je 30 tis. ton pri výnose 19,27 t / ha. Produkcia repky pri predpokladanom výnose 3,23 t / ha činí 1 259 tis. ton, čo je zníženie oproti minuloročnému finálnemu výnosu o 184 tis. ton t.j. o 12,8%.

Výmera poľnohospodárskej pôdy zistená súpisom osevných plôch v roku 2014 predstavuje 3 516 tis. ha, t.j. o 5 tis. ha menej (o 0,2%) ako v roku minulom. Výmera ornej pôdy zaberá 2 489 tis. ha, čo je zníženie o 12 tis. hektárov (o 0,5%) oproti roku predchádzajúcemu. Jej podiel na celkovej poľnohospodárskej pôde je 70,8%. Na trvalé trávne porasty pripadá 981 tis. ha, tj o 7 tis. ha (o 0,7%) viac ako v roku minulom. Ich podiel na celkovej poľnohospodárskej pôde je 27,9%. Výmera ornej pôdy neosiatej a pôdy, ktorá leží úhorom 22 tis. ha sa znížila, a to o 2 tis. ha (o 7,5%), čo predstavuje 0,9% zo sledovanej výmery ornej pôdy. Obilniny sú pestované na 57,2% osiatej plochy (56,7% ornej pôdy), z toho najrozšírenejšia obilnina pšenica ozimná zaberá 32,0% osevných plochy. Okopaniny tvoria 3,5%, olejnin 18,8% (z toho repka predstavuje 83,9% z olejnin celkom), krmoviny na ornej pôde 18,3% (z toho jednoročné predstavujú 62,7%) osevných plochy.

Obilninami osiata plocha vo výške 1 411 tis. ha je o 17 tis. ha (o 1,2%) nižšia ako v roku 2013. Strukovinami bolo nanovo vysiatych 20 tis. ha, čo je o 2 tis. ha viac. Okopaniny predstavujú 87 tis. ha, a to predstavuje zvýšenie o tisíc ha. Zemiaky v poľnohospodárskom sektore sú v tomto roku

pestované na ploche 24 tis. ha, odhadovaná plocha zemiakov u domácností je 6 tis. ha. Nižšia osevné plocha je u olejní, a to 464 tis. ha, tj o 23 tis. ha menej, a u plodín technických je to 473 tis. ha, to je o 22 tis. ha menej ako v roku 2013. Krmoviny na ornej pôde celkom zaujímajú v tomto roku plochu 452 tis. ha, čo je zvýšenie oproti roku minulému o 16 tis. ha.

Polnohospodári v Českej republike osievajú čoraz menej plôch - proti vlaňajšku došlo k úbytku o 8-tisíc hektárov. Viac ako polovica polí je osiata obilím, predovšetkým pšenicom a jačmeňom. Ďalšou významnou plodinou je repka, ktorá zaberá každých 16 m² z jedného obhospodarovaneho áru. Tohtoročná úroda základných obilnín je odhadovaná na 6 654 tisíc ton, čo oproti roku 2013 predstavuje pokles o 2,5%. U repky je odhadovaný pokles produkcie oproti vlaňajšku o 184 tisíc ton (-12,8%).

Výsledky tohtoročného súpisu plôch pestovania plodín potvrdzujú dlhodobý trend znižovania celkovej výmery osevných plôch v Českej republike i znižovanie druhovej diverzity plodín. V porovnaní s minulým rokom došlo k úbytku osevných plôch o 8-tisíc hektárov (-0,3%), oproti roku 2002 ide o pokles o výrazných 217 tisíc hektárov (-8,1%). Produkcia základných obilnín sa tento rok očakáva mierne pod úrovňou minuloročných hodnôt, najmä z dôvodu poklesu odhadu úrody pšenice ozimnej a raže. "Na poliach sa ukazuje dobrá úroda základných obilnín, porovnateľná s päťročným aj desaťročným priemerom," hodnotí výsledky Jiří Hrbek, riaditeľ odboru štatistiky poľnohospodárstva, lesníctva a životného prostredia ČSÚ.

Viac ako 57% osevné plochy českých polí zaberajú obilniny, druhou najčastejšou plodinou je repka. V tomto roku sa zastavil pravidelný nárast osevnej plochy repky, ktorej výmera klesla pod 400 tisíc hektárov. Už druhý rok po sebe vzrástla plocha, na ktorej sa pestuje mak. Medziročne o celú tretinu na 27 tisíc hektárov. Historické maximum z roku 2008, kedy sa mak pestoval na 70 tisícoch hektároch, je však v nedohľadne.

Očakáva sa dobrá úroda obilnín, nárast plôch osiatych repkou sa zastavil. Na základe prvých tohtoročných odhadov úrody k 20. júnu sa predpokladá úroda základných obilnín vo výške 6 654 tis. ton a repky vo výške 1 259 tis. ton. Úroda základných obilnín sa zníži v porovnaní s minuloročnou úrodou o 170 tis. ton (-2,5%) a repky o 184 tis. ton (-12,8%).

Očakávaná úroda základných obilnín (bez kukurice na zrno) 6 654 tis. ton je v porovnaní s minuloročnou úrodou o 170 tis. ton nižšia (-2,5%). Na poklese produkcie obilnín sa podieľa najvyššou mierou pšenica ozimná (-234 tis. Ton) a ďalej raž (-61 tis. Ton), u ostatných obilnín sa naopak očakáva nárast produkcie, celkovo o 125 tis. ton. Predpokladaný hektárový výnos základných obilnín 5,11 t je medziročne o 2,1% nižší. Pokles úrody na hektár sa očakáva u pšenice ozimnej a raže, u ostatných obilnín sa predpokladá medziročné navýšenie výnosu, najvýznamnejšie u ovsu a pšenice jarnej. Osevné plochy základných obilnín sa mierne znížili na úroveň 1 302 tis. ha (-0,3%). Významný pokles výmery bol zaznamenaný len u raže, mierne sa znížila plocha osiata jačmeňom ozimným a ovsom. Očakávaná úroda základných obilnín je porovnateľná s päťročným (+1,5%) aj desaťročným priemerom (-1,5%).

Pšenica ozimná je osiata takmer na tretine všetkých plôch (32,0%) a je tak najčastejšie pestovanou plodinou na našich poliach. Odhadovaná produkcia 4 296 tis. ton je o 234 tis. ton nižšia než v roku 2013 (-5,2%). Zníženie produkcie ide úplne na vrub poklesu očakávaného výnosu o 5,6% na 5,43 t / ha. Osevné plocha 791 tis. ha je na takmer rovnakej úrovni ako v minulom roku (+0,3%).

Výmera pšenica jarná sa v porovnaní s minulým rokom zvýšila o 10,4% na 45 tis. ha a pri predpokladanom výnose 4,54 t / ha (+9,4%) sa odhaduje významný medziročný nárast úrody o 21,0% na 206 tis. ton.

Odhad úrody jarného jačmeňa 1 162 tis. ton je o 43 tis. ton vyšší, ako úroda v minulom roku (+3,8%). Osevné plocha sa medziročne zvýšila o 2,0% na 248 tis. ha a odhadovaný hektárový výnos sa tiež mierne zvýšili na 4,69 t (+1,7%).

U jačmeňa ozimného sa tento rok očakáva úroda medziročne o 4,8% vyššie na úrovni 497 tis. ton. Nárast je daný zvýšením očakávaného hektárového výnosu o 8,1% na 4,83 t / ha. Osiata plocha 103 tis. ha je medziročne o 3,1% nižšia.

Osevné plochy raže sa v dvoch predchádzajúcich rokoch zvyšovali, v tomto roku sa však medziročne prepadli o 33,0% na 25 tis. ha a dosiahli tak úroveň roku 2011. Očakávaný hektárový výnos 4,60 t je o 2,1% nižšia a odhadovaná produkcia 116 tis. ton je o viac než tretinu nižšia než vlnajšia skutočnosť (-34,4%).

Predpokladaná úroda ovsu sa v porovnaní s rokom 2013 zvýšila o 8,9% na 151 tis. ton. Očakávaný priemerný výnos 3,58 t / ha je o 12,2% vyšší, zatiaľ čo osevné plochy poklesli o 2,9% na 42 tis. ha.

Úroda tritikale sa v tomto roku odhaduje na 226 tis. ton (+5,5%). Na navýšení produkcie sa podieľa nárast osevných plôch na 48 tis. ha (+3,6%) aj odhadovaného výnosu na 4,66 t / ha (+1,7%). Repka sa v tomto roku pestuje na 15,8% osevných plôch a je tak po pšenici ozimnej druhou najrozšírenejšou plodinou. V tomto roku sa zastavil dlhodobý trend nárastu osevnej plochy repky, výmera sa medziročne znížila o 7,0% na 389 tis. ha a priblížila sa tak úrovni roku 2011. Odhadovaný hektárový výnos 3,23 t je o 6,4% nižší ako vlani a očakávaná úroda 1 259 tis. ton poklesla o 184 tis. ton (-12,8%). Predpokladaná produkcia repky napriek tomu prevyšuje o 9,1% päťročný priemer a o 20,6% desaťročný priemer, a to vďaka zvyšujúcim sa hektárovým výnosom (+7,5%, respektíve +6,3%) a navýšeniu osevných plôch (+1,5 %, respektíve +13,5%).

Vypracovala: Marianna Čertíková, Jarmila Dubravská - Odbor poľnohospodárstva a služieb SPPK

Zdroj: Komoditná burza Bratislava, RPPK, Štatistický úrad Maďarska, Maďarská agrárna komora, Národný výbor poľnohospodárskych komôr, Agrární komora ČR